

Et flertal på 6 af udvalgets medlemmer finder, at der er behov for nedsættelse af et organ under Justitsministeriet, som kan yde justitsministeren, der har det retlige og politiske ansvar for dyreværnsområdet, den fornødne faglige bistand. Disse medlemmer finder, at et råd bør bestå af en formand og af højst 6 personer med indsigt i de faglige discipliner på dyreværnsområdet. Behovet opfyldes efter flertallets opfattelse ikke med de eksisterende organer (Det Veterinære Sundhedsråd og Det Ethiske Råd vedrørende Husdyr).

Mindretallet finder, at behovet er tilgodeset med de eksisterende organer, og at der derfor ikke er behov for etablering af endnu et statsligt organ, hvis kompetenceområde delvis ville falde sammen med kompetencen for de 2 øvrige organer.

5.11.1. De eksisterende råd på dyreværnsområdet

5.11.1.1. Det Veterinære Sundhedsråd

Det Veterinære Sundhedsråd er nedsat i henhold til lov om veterinærvæsenet samt om udøvelse af dyrlægegerning (lovbekendtgørelse nr. 312 af 25. juni 1980) og henhører under Landbrugsministeriet. Rådet afgiver udtalelser om veterinære spørgsmål på begæring af en offentlig myndighed eller af parter i straffesager og borgerlige sager, hvori der indgår veterinære forhold. Rådet afgiver på begæring udtalelse om spørgsmål i relation til overtrædelse af dyreværnsloven m.v.

Rådets forretningsorden er fastsat af landbrugsministeren.

Rådet består af veterinærdirektøren og 5 andre medlemmer, hvoraf 3 medlemmer skal være lærere ved Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole og have særlig indsigt enten i medicinske eller kirurgiske sygdomme (herunder fødselshjælp), veterinær retsmedicin, veterinær levnedsmiddelhygiejne, patologisk anatomi eller farmakologi. 2 medlemmer skal være praktiserende dyrlæger. Såfremt en sags behandling forudsætter en særlig sagkundskab, som rådets medlemmer ikke i tilstrækkeligt omfang er i besiddelse af, kan rådet indhente udtalelser fra særligt sagkyndige eller tilkalde sådanne til at deltage i sagens behandling. Rådets medlemmer beskikkes af kongen.

5.11.1.2. Det Ethiske Råd vedrørende Husdyr

Nedsættelsen af Det Ethiske Råd vedrørende Husdyr blev besluttet som led i en samlet løsning vedrørende burhøns og dyrevelfærd i juni 1986.

Det Ethiske Råd vedrørende Husdyr skal ifølge sit kommissorium foretage en løbende vurdering af de etiske spørgsmål omkring husdyrproduktionen, og følge udviklingen inden for forskning og forsøg, her-

under udviklingen inden for genteknologi. Rådet er rådgivende for regeringen, og rådet kan foreslå foranstaltninger vedrørende forskning, rådgivning og undervisning samt retsfor skrifter. Rådet afgiver udtalelser, der offentliggøres. Rådets medlemmer udpeges af landbrugsministeren. Et antal udpeges efter indstilling fra interesseorganisationer, heraf mindst 2 efter indstilling fra dyreværnsorganisationer. Medlemmerne fungerer dog ikke som organisationsrepræsentanter i rådet. Rådet har en formand og 13 andre medlemmer.

5.11.2. Justitsministeriets vurdering af behovet for sagkyndig bistand på dyreværnsområdet

Justitsministeriets behov for sagkyndig bistand ved behandlingen af dyreværns sager opfyldes i dag fortrinsvis ved høringer af Veterinærdirektoratet og Det Veterinære Sundhedsråd. Dette gælder såvel ved behandlingen af konkrete sager, som ved fastsættelsen af administrative forskrifter i form af bekendtgørelser og cirkulærer.

Med hensyn til sagkyndig bistand i forbindelse med det internationale samarbejde i Europarådet og EF gør der sig særlige forhold gældende.

Under den europæiske konvention af 10. marts 1976 om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål, er der nedsat et stående udvalg, der har som opgave at udarbejde og vedtage anbefalinger til de kontraherende parter om de nærmere bestemmelser om gennemførelsen af principperne i konventionen. Efter konventionen kan hvert land udpege et eller flere organer, hvorfra det stående udvalg kan anmode om oplysninger og råd til støtte for sit arbejde, jf. pkt. 4.A.b. Danmark nedsatte et sådant organ (»den nationale komité«) i december 1980. Komiteen består på den ene side af eksperter, på den anden side af interesserepræsentanter fra landbruget og dyreværnsforeningerne. Justitsministeriet anvender komiteen som et konsultativt forum, hvor udkast til anbefalinger gennemgås og drøftes forud for møderne i Europarådsregi.

Princippet med denne særlige komité, der altså formelt er knyttet til en enkelt Europarådskonvention, er i de senere år blevet overført til det øvrige internationale arbejde. Dette betyder, at der forud for møder i Europarådsregi inden for rammerne af konventionerne om slagning og transport afholdes tilsvarende møder i en dansk komité suppleret med eksperter og repræsentanter for interesseorganisationer inden for de særlige områder, der skal drøftes. En tilsvarende ordning er etableret forud for arbejdsgruppemøder inden for dyreværnsområdet i EF-regi.

Justitsministeriets fremtidige behov for sagkyndig bistand på dyreværnsområdet vil formentligt stige på

grund af arbejdet med udarbejdelsen af administrative forskrifter i henhold til de bemyndigelser, som lovforslaget indeholder.

Justitsministeriet er enig med mindretallet i, at etablering af yderligere et statsligt organ vil betyde en unødigt bureaukratisering af et område, hvor der allerede eksisterer 2 organer.

Dernæst er det Justitsministeriets opfattelse, at det ikke vil være muligt at samle den nødvendige ekspertise i et organ bestående af kun 6 sagkyndige medlemmer. Inden for dyreværn findes der et meget stort antal relevante discipliner. Der er ikke blot tale om ekspertise vedrørende behandlingen af de enkelte dyrearter (kvæg, svin, fjerkræ m.v.) på produktionsstederne, men også om ekspertise vedrørende dyrenes behandling i øvrigt, f.eks. under transport og ved slagtning. Hertil kommer ekspertise med hensyn til andre dyr end produktionsdyrene, f.eks. kæledyrene og sportsdyrene.

Justitsministeriet lægger endvidere vægt på, at det læge element bliver repræsenteret. Det er af væsentlig betydning, at mere almene synspunkter og ikke blot sagkyndige udtalelser kommer i betragtning.

På denne baggrund finder Justitsministeriet, at det vil være en hensigtsmæssig løsning, at overføre Det Etske Råd vedrørende Husdyr som rådgivende organ under Landbrugsministeriet i etiske spørgsmål til Justitsministeriet. I forbindelse med overførelsen vil rådets kompetence blive udvidet til at omfatte alle dyr, ligesom navnet vil blive ændret til Det Dyreetiske Råd. Det Dyreetiske Råd skal rådgive Justitsministeriet i dyreetiske spørgsmål. Forslaget om overførelse af Det Etske Råd vedrørende Husdyr indebærer, at Justitsministeriet – i stedet for som hidtil Landbrugsministeriet – skal stille sekretariatsmæssig bistand til rådighed for rådet.

Rådets medlemmer vil blive aflønnet i samme omfang som hidtil.

Spørgsmål af mere teknisk karakter i forbindelse med fastsættelse af administrative forskrifter på dyreværnsområdet vil som hidtil blive forelagt Det Veterinære Sundhedsråd eller særligt sagkyndige inden for specielle discipliner, ligesom Justitsministeriet i forbindelse med det internationale arbejde fortsat vil søge bistand hos »den nationale komité«.

For så vidt angår administrative forskrifter finder Justitsministeriet, at der samtidig er behov for at styrke dyreværnsorganisationernes indflydelse på den fremtidige dyreværnslovgivning. Ved udarbejdelsen af administrative regler i henhold til loven vil justitsministeren derfor i overensstemmelse med lovforslagets § 26 foretage høring af dyreværnsorganisationer og af andre organisationer, der berøres af reglerne. Der vil således bestå en lovfæstet adgang for bl.a. dy-

reværnsorganisationer til at fremsætte synspunkter til kommende administrative regler. Herved skabes der sikkerhed for, at dyreværnsrådsbestemte synspunkter tages i betragtning i forbindelse med udmøntningen af lovforslagets bemyndigelsesbestemmelser. Justitsministeren vil endvidere kunne anmode om en udtalelse fra Det Dyreetiske Råd. Det vil der i særlig grad være anledning til, såfremt de påtænkte regler rejser etiske spørgsmål.

5.12. Straf m.v.

Spørgsmålet om udformningen af straffebestemmelser mv. er behandlet af dyreværnsudvalget i betænkningen s. 69 f. og s. 110 f.

Dyreværnsudvalget finder ikke grundlag for at foretage væsentlige ændringer i forhold til bestemmelserne i den gældende dyreværnslov, bortset fra nogle ændringer af teknisk karakter.

Udvalget finder dog, at adgangen til at frakende en person retten til at beskæftige sig med dyr for en periode bør udvides. Med henblik herpå stiller udvalget forslag om, at frakendelse ikke kun skal kunne ske ved mishandling og i tilfælde af gentagen dyrplageri, som efter den gældende dyreværnslov, men også i tilfælde af grovere uforsvarlig behandling af dyr.

Med hensyn til sanktionspraksis finder udvalget, at der stort set er lagt et rimeligt skel i sondringen mellem bøde- og frihedsstraf.

Udvalget finder imidlertid, at de bøder, der idømmes, er for lave, når der ikke kan fremlægges dokumentation for en økonomisk vinding. Bøderne fastsættes typisk til 500–1.000 kr., hvilket efter udvalgets opfattelse er for lavt. Er der erhvervs-mæssige interesser indblandet, fastsættes bøden under hensyntagen til den økonomiske fordel, der har været ved at overtræde loven. Udvalget finder disse bøder passende.

Et mindretal udtrykker betænkelighed ved store bøder i sager vedrørende æglægningsbure, hvor der alene er tale om overtrædelse af de danske love, men hvor EF-reglerne har været overholdt.

Justitsministeriet kan tiltræde dyreværnsudvalgets udkast til nye bestemmelser om straf m.v., herunder om en udvidelse af adgangen til frakendelse, således at retten til at beskæftige sig med dyr efter omstændighederne også kan frakendes i tilfælde af grovere uforsvarlig behandling af dyr, der ikke har karakter af egentlig mishandling.

Da frakendelse i f.eks. landbrugsforhold kan være af ganske indgribende betydning for den dømte, bør frakendelse i sådanne sager, hvor der ikke foreligger mishandling eller gentagelsestilfælde, efter Justitsministeriets opfattelse kun ske, hvis det udviste forhold og oplysningerne i øvrigt giver grundlag for at antage, at der foreligger en nærliggende risiko for gentagelse.

Lovforslaget er med enkelte lovteknisk begrundede ændringer og præciseringer udformet i overensstemmelse med udvalgets lovudkast.

Med hensyn til bestemmelsen i § 29, stk. 2, i udvalgets lovudkast, hvorefter politiet uden retskendelse har adgang til dyrehold, hvis det skønnes nødvendigt, henvises til bemærkningerne ovenfor i afsnit 5.10.1.

For så vidt angår dyreværnsudvalgets bemærkninger om bødeudmålingen i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen kan det oplyses, at spørgsmålet for tiden overvejes i en arbejdsgruppe, som Rigsadvokaten har nedsat med repræsentanter for Statsadvokatforeningen, Politimesterforeningen og Politidirektøren i København.

5.13. *Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.*

Dyreværnsudvalget finder, at der er behov for, at en ny dyreværnslov træder i kraft snarest muligt, jf. betænkningen side 113. Det foreslås derfor i lovforslagets § 31, stk. 1, at loven træder i kraft den 1. januar 1991.

Da en del af bestemmelserne i den gældende lov skal afløses af bekendtgørelser, foreslår udvalget, at det i stk. 2 bestemmes, at de bestemmelser, der skal afløses af regler fastsat i medfør af denne lov, forbliver i kraft, indtil de nødvendige bekendtgørelser er udfærdiget. Der henvises til betænkningen side 113-114.

Udvalget foreslår endvidere, at de forskrifter, der er udfærdiget i medfør af de tidligere love, forbliver i kraft, indtil de erstattes af regler fastsat i medfør af denne lov. Der foreslås i den forbindelse en bestemmelse, hvorefter overtrædelse af de tidligere udstedte forskrifter, som ikke indeholder selvstændige straffebestemmelser, straffes med bøde eller hæfte, ligesom der indføres bødeansvar for kollektive enheder.

Justitsministeriet kan tiltræde disse forslag, jf. lovforslagets § 31, stk. 2-4, der svarer til udvalgets lovudkast § 30, stk. 2-4.

5.14. *Andre forslag m.v.*

5.14.1.

Lovforslaget indeholder i modsætning til den gældende lov (§ 12) ikke en bestemmelse, der henviser til den særlige lovgivning om dyreforsøg, idet en sådan bestemmelse må anses for overflødig. Anvendelsen af dyr til dyreforsøg er reguleret i lov nr. 382 af 10. juni 1987 som ændret senest ved lov nr. 405 af 13. juni 1990. Om dyreforsøgsloven henvises i øvrigt til lovforslagets § 32 med tilhørende bemærkninger.

5.14.2.

Udvalget kritiserer i betænkningen side 15 den passus i den gældende lovs § 16, hvorefter justitsministeren kan fastsætte regler om »behandling og beskyttelse af dyr i anden særlig retning«, idet den betegnes som meget vidtgående, men også ubestemt. Den angiver ikke, hvilke indgreb der kan gives regler om, hvilket - i overensstemmelse med almindelige fortolkningsprincipper - betyder, at bestemmelsen kun giver hjemmel til mere vidtgående indgreb, hvis indgrebet er påkrævet ud fra meget tungtvejende hensyn til dyrenes forsvarlige behandling. Udvalget konkluderer, at bestemmelsen på denne baggrund kun i begrænset omfang er et egnet redskab til at regulere dyreværnsproblemer. På trods af denne kritik foreslår udvalget bestemmelsen opretholdt i lovudkastet § 12 og peger i betænkningen side 94-97 på en række områder, som kan tænkes reguleret i administrative forskrifter udstedt i medfør af bestemmelsen.

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at der kan være behov for en bred bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte regler på dyreværnsområdet. Der henvises til lovforslagets § 12, der svarer til § 12 i udvalgets lovudkast.

5.14.3.

Som tidligere nævnt har Danmark undertegnet den europæiske konvention om beskyttelse af kæledyr med ratifikationsforbehold. Justitsministeriet vil betragte en vedtagelse af dette lovforslag som et samtykke fra Folketinget til, at Danmark ratificerer konventionen alene med forbehold efter artikel 21, stk. 1, over for artikel 10, stk. 1, litra a, om forbud mod halekupering.

6. *Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser*

Forslaget om nedlæggelse af Det Etiske Råd vedrørende Husdyr under Landbrugsministeriet og oprettelse af Det Dyreetiske Råd under Justitsministeriet vil give anledning til en bevillingskorrektion i størrelsesordenen ca. 0,2 mio. kr., der vil blive indbudgeteret på de årlige bevillingslove.

Administrationen af loven, herunder ydelse af sekretariatmæssig bistand til Det Dyreetiske Råd, skønnes herudover at medføre meromkostninger for Justitsministeriet til lønninger m.v. på ca. 0,2 mio. kr. årligt. Beløbet vil kunne afholdes af Justitsministeriets lovreserve.

Lovforslaget skønnes ikke i øvrigt at medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

7. Hørte myndigheder m.v.

Betænkning nr. 1154/1988 om dyreværn har været sendt til høring hos:

Zoologisk Have i København, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Miljøministeriet, Landbrugsministeriet, Fiskeriministeriet, Nordisk Herpetologisk Forening, Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Danmark, Dyreværnsforeningernes Fællesråd, Dansk Dyreværn, Kattens Værn, Husdyrenes Vel, Dyrenes Dags Komité, Dyrefondet, Nordisk Samfund til Bekæmpelse af misbrug af dyr, Fonden til Sygdomsbekæmpelse uden Dyreforsøg, Komitéen mod Dyreforsøg, Arbejdsgruppen »Dyrenes Stemme«, Samarbejdet mellem Danske fugleforeninger, Danmarks Jordbrugsvidenskabelige Kandidatforbund, De danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger, Landbrugsrådet, Foreningen Hestens Værn, Den danske Dyrslægeförening, Dansk Ornitologisk Forening, Verdensnaturfonden, Jagtorganisationernes Fællesudvalg, Det danske Fjerkræråd, Landbrugets Rådgivningscenter, Landskontoret for heste, Den kgl. Veterinær og Landbohøjskole, Dyrehandlernes Brancheforening, Dansk Kennel Klub, Politimesterforeningen, Politifuldmægtigforeningen, Dansk Politiforbund, Politidirektøren i København, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Landsforeningen af danske svineproducenter, Det Veterinære Sundhedsråd, Veterinærdirektoratet, Rigsadvokaten, Foreningen af danske Dyreimportører, Friluftsrådet, Foreningen af Danske Sirfjerkrævenner, Kommunernes Landsforening, Frederiksberg kommune, Københavns kommune, Danmarks Fjerkrævlerforening for raceavl, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund, Dansk Legepladsselskab, Landsforeningen Ungdomsringen, Statens Skadedyrlaboratorium, Dansk Greyhound Forbund, Landsorganisationen i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Socialstyrelsen, Assurandør-Societetet og Slagteriernes Arbejdsgiverforening.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til §§ 1 og 2

Bestemmelserne, der indeholder de generelle normer for behandlingen af dyr, svarer til §§ 1 og 2 i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988. Ved § 2 indføjes artikel 3 i den europæiske konvention om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål, i loven. Hold af dyr omfatter dyrehandlere, dyreformidlere, vagselskaber og lignende. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 5.1.

Til §§ 3 og 4

Bestemmelserne svarer til § 3, stk. 1 og 2, og § 4 i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988, medens § 3, stk. 3, er udformet som en bemyndigelse til justitsministeren. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.

Til § 5

Bestemmelsen svarer til § 5 i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988. Bestemmelsen erstatter § 3, nr. 6, i den gældende lov, der forbyder tvangs fodring af fjerkræ i fedningsøjemed. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til bestemmelsen i betænkningen side 90-91.

Til §§ 6-8

Bestemmelserne svarer til §§ 6-8 i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988 og er med mindre sproglige ændringer identiske med §§ 4a-4c i den gældende lov. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 5.3.

Til § 9

Bestemmelsen svarer med enkelte ændringer til § 9 i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988. Stk. 1 og stk. 2 svarer til § 3, nr. 7 og nr. 8, i den gældende lov, dog udgår sæler i stk. 2, medens muflon (får) og vildsvin tilføjes. Jagtloven indeholder i § 16 a regler om den ammunition, der må anvendes ved jagt. Bestemmelsen i stk. 2 hører således mest naturligt hjemme i jagtloven, og den vil efter aftale med Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, blive overvejet overført til jagtloven i forbindelse med en kommende ændring af denne lov. Bestemmelsen i stk. 3 er ny, og den må ses i forbindelse med jagtlovens regler om optagelse af vildt. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne i betænkningen side 91-92.

Til § 10

Bestemmelsen svarer til § 10 i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5.4.

Til § 11

Bestemmelsen svarer til § 11, stk. 1, i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988, idet forslaget dog ikke omtaler fastsættelsen af regler om mærkning og registrering af hunde og katte. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5.5. og 5.6.

Til § 12

Bestemmelsen svarer til § 12 i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988. Tilsvarende bemyndigelser findes i § 16 i den gældende lov. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 5.9. vedrørende transport af dyr og pkt. 5.14.2. vedrørende »behandling og beskyttelse af dyr i anden særlig retning«.

Til § 13

Bestemmelsen svarer til § 13 i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5.7.1. og 5.7.2.

Til § 14

Ordlyden af bestemmelsen svarer til § 14 i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5.7.3. For så vidt angår bemyndigelsen i stk. 2 for justitsministeren til at fastsætte nærmere regler om forskellige operative indgreb og bemyndigelsen efter stk. 4 til at forbyde visse typer af operative indgreb, agter Justitsministeriet ikke på nuværende tidspunkt at indføre forbud mod kupering af hundehaler, men der vil være hjemmel i stk. 4 til administrativt at indføre et forbud, hvis udviklingen viser et behov herfor, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 5.7.3.2. Med hensyn til kastration af orner vil Justitsministeriet fastsætte regler, hvorefter dette kun må ske uden bedøvelse, indtil dyret er 4 uger gammelt, jf. pkt. 5.7.3.3. i de almindelige bemærkninger.

Til § 15

Bestemmelsen svarer til § 15 i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988. Stk. 1 erstatter og ændrer § 3, nr. 5, den gældende lov, medens stk. 2 og 3 er nye. Der henvises til bemærkningerne i betænkningen side 100-101.

Til § 16

Bestemmelsen svarer til § 16 i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988 og afløser § 3, nr. 4, i den gældende lov. Forbudet er udvidet, således at der alene må anvendes glatte ringe.

Til § 17

Bestemmelsen svarer til § 17 i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988 og afløser § 6 i den gældende lov. Reglen i stk. 1 er skærpet, således at dyr ikke må anvendes til fremvisning, hvis dyret herved påføres væsentlig ulempe. Kravet i stk. 3 om tilladelse fra politiet gælder også oprettelsen af dyrehaver og de så-

kaldte »sommerlande«, hvis fremvisning af dyr indgår heri. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 5.8.1. og 5.8.2.

Til § 18

Bestemmelsen svarer med en sproglig ændring til § 18 i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988. Kravet om tilladelse fra politiet er i forhold til den gældende lovs § 17 udvidet til at gælde al erhvervsmæssig handel, uanset hvorfra den drives, og til også at omfatte alt erhvervsmæssigt opdræt af dyr. For så vidt angår drift af dyrepensioner og dyreinternater samt formidling af dyr kræves politiets tilladelse, uanset om driften har erhvervsmæssig karakter. Kravet om tilladelse gælder dog ikke for handel med og opdræt af dyr til landbrugsformål.

En tilladelse kan tilbagekaldes, når særlige forhold taler derfor. Bestemmelsen tænkes navnlig anvendt i tilfælde, hvor dyrene ikke passes og plejes forsvarligt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5.8.3.

Til § 19

Bestemmelsen er ny, og den er indsat for at skabe mulighed for, at Danmark kan ratificere den europæiske konvention om beskyttelse af kæledyr, uden at skulle benytte sig af adgangen til at tage forbehold over for konventionens artikel 6. I betænkningens lovudkast § 19 er aldersgrænsen fastsat til 18 år, men efter Justitsministeriets opfattelse må de dyreværns-mæssige hensyn anses for tilstrækkeligt varetaget med den aldersgrænse på 16 år, som kæledyrskonventionen indeholder. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 5.8.3.

Til §§ 20-24

Bestemmelserne svarer med en redaktionel ændring i § 21, stk. 2, til §§ 20-23 i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988. Ved de foreslåede bestemmelser sker der en væsentlig forenkling og effektivisering af reglerne om tilsyn med lovens overholdelse.

Bestemmelsen i § 24 svarer i det væsentlige til § 29, stk. 2, i lovudkastet i betænkning nr. 1154/1988.

Dog er det ved affattelsen og placeringen af bestemmelsen i lovforlaget præciseret, at der er tale om en tilsynsbeføjelse uden for strafferetsplejen. Ved dyrehold forstås ethvert sted, hvor der holdes et eller flere dyr. Bestemmelsen finder anvendelse på såvel hold af landbrugsdyr som hold af kæledyr.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 5.10.

F. t. Dyreværnslov

Til § 25

Bestemmelsen i stk. 1 fastsætter, at der nedsættes et rådgivende organ, der løbende skal kunne rådgive justitsministeren i etiske spørgsmål vedrørende dyreværn.

Stk. 2-3 indeholder regler om rådets sammensætning. Medlemmerne udpeges af justitsministeren dels som personlige medlemmer i rådet, dels efter indstilling fra interesseorganisationer.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 5.11.

Til § 26

Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5.11.2.

Til §§ 27-30

§ 27 indeholder bestemmelserne om straf for overtrædelse af loven. Bestemmelserne svarer i det væsentlige til § 18 i den gældende lov.

Efter § 27, stk. 7, der er ny i forhold til den gældende lov, kan der pålægges kollektive enheder bødeansvar i anledning af overtrædelse af loven og af de administrative forskrifter, der udfærdiges i medfør af loven, jf. også § 31, stk. 4, hvorefter bødeansvar for kollektive enheder også hjemles ved overtrædelse af bestemmelser fra tidligere lovgivning, der skal forblive i kraft, indtil de afløses af regler fastsat i medfør af denne lov.

Bestemmelsen i § 28 regulerer spørgsmålet om frakendelse af retten til at befatte sig med dyr og til eventuelt at generhverve den frakendte ret, inden frakendelsestiden er udløbet. Den foreslåede bestemmelse har ligesom den tilsvarende bestemmelse i § 19, stk. 1 i den gældende lov karakter af en særregel, der på dette område træder i stedet for den almindelige regel i straffelovens § 79 om rettighedsfrakendelse.

Bestemmelsen i stk. 1 indebærer en udvidelse af § 19, stk. 1, i den gældende lov om adgangen til at frakende en person retten til at beskæftige sig med dyr. Herefter vil ikke alene mishandling eller gentagen dyrplageri kunne begrunde, at en person fradømmes retten, men også en grov uforsvarlig behandling af dyr vil kunne medføre frakendelse.

Bestemmelsen i stk. 2 indeholder en udtrykkelig regulering af spørgsmålet om, i hvilket omfang retten til at beskæftige sig med dyr kan tilbagegives, inden den i dommen fastsatte frakendelsestid er udløbet.

Bestemmelsen i stk. 3 om overladelse af dyr til en person, der er frakendt retten til at beskæftige sig med dyr, svarer i det væsentlige til § 19, stk. 2, i den gældende lov. Dog er det strafbare område udvidet. idet

bestemmelsen ikke er begrænset til ansættelsestørhold, men gælder i enhver situation, hvor dyr overlades i en anden persons varetægt, såfremt der herved etableres en tilstand i strid med forbudet. Strafansvar er betinget af, at den, der overlader det eller de pågældende dyr, er bekendt med rettighedsfrakendelsen.

§ 29 svarer med sproglige ændringer til § 20 i den gældende lov.

Efter bestemmelsen i § 30 behandles sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen som hidtil som politisager. Efter 2. pkt. kan reglerne om ransagning efter retspejlelovens kapitel 73 anvendes i samme omfang som i statsadvokatsager.

Der henvises i det hele til de almindelige bemærkninger pkt. 5.12. og pkt. 5.10.1.

Til § 31

Det foreslås i stk. 1, at loven træder i kraft den 1. januar 1991.

Stk. 2-4 indeholder overgangsbestemmelser. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5.13.

Til § 32

I § 20, stk. 3, i lov nr. 382 af 10. juni 1987 om dyreforsøg, som ændret senest ved lov nr. 405 af 13. juni 1990, er det bestemt, at justitsministeren skal fremsætte forslag til ændring af loven senest i folketingsåret 1990-91.

Efter bemærkninger til 1987-loven skal behovet for revision af loven vurderes dels på grundlag af de erfaringer, der er indvundet siden dyreforsøgslovens ikrafttræden den 1. oktober 1987, dels på grundlag af indeholdet af en ny dyreværnslov.

Ved lov nr. 374 af 7. juni 1989 blev revisionen udskudt fra folketingsåret 1988-89 til 1989-90, og ved lov nr. 405 af 13. juni 1990 blev revisionen udskudt fra folketingsåret 1989-90 til 1990-91 under henvisning til, at forslag til en ny dyreværnslov endnu ikke var fremsat og i betragtning af den korte tid, hvori dyreforsøgsloven havde været i kraft.

Det foreliggende forslag til en ny lov om værn for dyr giver ikke anledning til ændringer i dyreforsøgsloven.

Justitsministeriet har indhentet en udtalelse fra Dyreforsøgstilsynet om behovet for en revision af loven. Dyreforsøgstilsynet har udtalt, at loven har givet Dyreforsøgstilsynet et fornødent grundlag for kontrol med dyreforsøg og forsøgsdyr.

Dyreforsøgstilsynet afgiver efter den gældende lov en årlig beretning om sin virksomhed. Den seneste årsberetning har givet anledning til debat i Folketinget og i offentligheden. Der kan således henvises til

Folketingets Retsudvalgs betænkning af 17. maj 1990 over forslag til lov om ændring af lov om dyreforsøg (udskydelse af revisionsklausul). Justitsministeriet har den 8. juni 1990 sendt retsudvalgets betænkning til Dyreforsøgstilsynet. Justitsministeriet har over for Dyreforsøgstilsynet påpeget, at et flertal i retsudvalget har ønsket at understrege, at det ikke var hensigten med dyreforsøgsloven af 1987 at begrænse offentlighedens muligheder for at vurdere rimeligheden af de dyreforsøg, der udføres, og at det bør sikres, at alle igen får adgang til de konkrete beskrivelser af såvel dyreforsøget som formålet, og at alene navnet på de personer og institutioner, der udfører forsøget, tilbageholdes. Justitsministeriet har anmodet Dyreforsøgstilsynet om at være opmærksom på disse bemærkninger i forbindelse med udarbejdelse af fremtidige årsberetninger.

Dyreforsøgsloven af 1987 indeholder hjemmel til – efter indhentet udtalelse fra Dyreforsøgstilsynet – at fastsætte administrative regler på en række områder. Der kan bl.a. fastsættes regler om fremskaffelse af dyr til forsøg og om forsøgsdyrs pasning og opstaldning. Justitsministeriet har senest ved bekendtgørelse nr. 332 af 18. maj 1990 om fremskaffelse af dyr til forsøg

og bekendtgørelse nr. 333 af samme dato om forsøgsdyrs pasning og opstaldning og om udryddelsestruede og vildtlevende dyr til forsøg m.v. fastsat administrative regler om dyreforsøg.

Udstedelsen af de 2 seneste bekendtgørelser betyder, at Danmark nu har gennemført EF-direktiv 86/609/EØF af 24. november 1986 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om beskyttelse af dyr, der anvendes til forsøg og andre videnskabelige formål. Det betyder også, at Danmark kan ratificere den europæiske konvention af 18. marts 1986 om beskyttelse af hvirveldyr, der anvendes til forsøg og andre videnskabelige formål. Danmark lever således op til de internationale regler om dyreforsøg.

På denne baggrund har Justitsministeriet fundet det rigtigst at foreslå revisionsbestemmelsen ophævet.

Til § 33

Ved bestemmelsen gives der hjemmel til at sætte loven i kraft på Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bilag 1

Justitsministeriets lovbekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983.

Bekendtgørelse af Lov om værn for dyr

Herved bekendtgøres lov nr. 256 af 27. maj 1950 om værn for dyr med de ændringer, der følger af lov nr. 193 af 12. juni 1962 og lov nr. 203 af 23. maj 1979.

Behandlingen af dyr

§ 1. Dyr skal behandles forsvarligt og må ikke ved vanrøgt, overanstrengelse eller på anden måde udsættes for unødigt lidelse.

§ 2. Enhver, der holder dyr, skal drage omsorg for, at dyret får tilstrækkeligt og egnet foder og drikke, og at det iøvrigt passes og plejes forsvarligt, herunder at dets opholdsrum er forsvarligt indrettet.

§ 3. Det er forbudt:

1. ved bindsel, tøj eller anbringelse af andre indretninger at hemme dyrs bevægelsesfrihed på en måde, der volder dyret smerte eller hindrer det i at opnå fornøden hvile,
2. at slå dyr med genstande, der er egnede til at volde dyret beskadigelser eller stærke smerter,
3. at anvende afsvidning af dyrs hårlag i stedet for klipning eller for at dræbe utøj,
4. at sætte søm, ståltråd eller lignende i trynen på svin for at hindre dem i at rode i jorden. Det er derimod tilladt at anvende glatte ringe og agraffer til at hindre svin i at rode i jorden,
5. ved forløsning af dyr at anvende kraftmaskiner og hestetræk til udtrækning af fosteret,
6. at tvangsfodre fjerkræ i fedningsøjemed,
7. at anvende levende dyr som mål ved øvelses- og kapskydninger og

8. at beskyde kron-, sika- og dåvildt, sæler og lignende større dyr med hagl.

§ 4. Det er endvidere forbudt:

1. at transportere levende fisk ved hjælp af stænger, vidjer, kroge eller snore, anbragt gennem gællerne, kæberne eller lignende,
2. ved vejning af levende fisk at stikke den til vægtredskabet hørende krog gennem nogen del af dyret, og
3. at bruge andre levende hvirveldyr end fisk som agn.

§ 4 a. Æglægningsbure må kun anvendes med tilladelse fra veterinærdirektoratet. Tilladelserne meddeles for 5 år ad gangen.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om vilkårene for tilladelse og om dyrenes pasning og pleje.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om indretningen, driften og anvendelsen af andre ægproduktionssystemer end det i stk. 1 og stk. 2 nævnte.

§ 4 b. Veterinærdirektoratet kan tilbagekalde en tilladelse til at anvende æglægningsbure, såfremt der er sket grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene for tilladelsen eller af reglerne om dyrenes pasning og pleje.

§ 4 c. Afgørelser, der træffes i henhold til § 4 a, stk. 1, og § 4 b, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 5. Heste, om hvilke der foreligger erklæring fra dyrlæge om, at de enten er udslidte eller på grund af alder, kroniske, uhelbredelige lidelser eller fremtrædende unoder er uegnede til brug, samt heste, som er overtagne eller erstattede af forsikringsselskaber som uhelbredelige og uanvendelige til brug, må ikke overdrages eller erhverves til andet formål end slagting, medmindre politimesteren (politidirektøren) meddeler samtykke til overdragelsen, eller denne sker i forbindelse med overdragelse af den ejendom eller virksomhed, ved hvilken hesten benyttes.

§ 6. Dyr må ikke dresseres eller bruges til fremvisning, cirkusforestillinger, filmsoptagelser eller lignende, såfremt dyret herved påføres skade eller alvorlig smerte.

Stk. 2. Vilde dyr må ikke anvendes ved forestillinger i cirkus, varieteer og lignende virksomheder. Fremvisning af dyr i omrejse menagerier må ikke finde sted.

Stk. 3. Zoologiske haver, dyreparker og lignende må ikke oprettes uden politiets tilladelse. Justitsministeren kan give nærmere forskrifter om tilsyn med sådanne virksomheder og om dyrenes opholdsrum, bure m.v.

Stk. 4. Justitsministeren kan meddele undtagelse fra bestemmelsen i stk. 2, 1. punktum.

Aflivning og operative indgreb m.v.

§ 7. Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret dræbes så hurtigt og så smertefrit som muligt. Større dyr, særlig heste og kvæg, der på grund af tilskadekomst, herunder benbrud, skal aflives, må ikke, medmindre særlige forhold gør sig gældende, transporteres til slagting, men skal dræbes på stedet.

§ 8. Kastration af dyr må kun foretages af en dyrlæge og skal finde sted under anvendelse af bedøvning.

Stk. 2. Undtaget fra bestemmelsen i stk. 1 er kastration af fjerkræ samt af lam, der ikke er over 5 uger gamle, grise og kalve, der ikke er over 8 uger gamle, og kaniner, der ikke er over 4 måneder gamle.

Stk. 3. Kastration kan foretages uden bedøvning, såfremt det drejer sig om tyre, som ikke er over 1 år gamle, væddere og orner, som ikke er over 6 måneder gamle, hunde, som ikke er over 2 måneder gamle, og – bortset fra heste – andre ikke særligt nævnte dyr, som ikke er over 4 måneder gamle.

Stk. 4. Transport af kastrerede heste i jernbanevogn, skib, lastautomobil eller andet befordringsmiddel må først ske 14 dage efter kastration. Hvor kastration foretages i kortere afstand fra hestens hjemsted eller opholdssted, er det dog tilladt inden udløbet af nævnte tidsrum at transportere denne tilbage med lastautomobil.

§ 9. Kupering af halen på heste og køer og af ørerne og halen på hunde må kun ske, hvis det af lægelige hensyn er påkrævet. Den må kun foretages af en dyrlæge og skal finde sted under bedøvning.

Stk. 2. Undtaget fra bestemmelserne i stk. 1 er kupering af halen på hunde, der ikke er 8 dage gamle.

§ 10. Fjernelse af mælketænder hos heste er forbudt, medmindre den blivende tand er i frembrud og kan ses. I andre tilfælde, hvor fjernelse af tænder hos heste er nødvendig, må denne kun foretages af en dyrlæge.

Stk. 2. Fjernelse af tandkød på heste må kun foretages af en dyrlæge.

§ 11. Andre operative indgreb på dyr end de i §§ 9–11 omhandlede, der kan påføre dyret lidelse, bortset fra uvæsentlig smerte af rent forbigående beskaffenhed, må kun foretages af en dyrlæge, medmindre behandlingens iværksættelse må anses for uopsættelig.

§ 12. Om tilladelse til at foretage smerte- forvoldende forsøg med dyr i videnskabeligt øjemed gælder, hvad der derom er foreskrevet i den til enhver tid gældende lovgivning.

Tilsyn med lovens overholdelse m.v.

§ 13. Såfremt et dyr på grund af underernæring er så afmagret eller afkræftet, at dets tilstand er uforsvarlig, kan politiet under en daglig bøde pålægge ejeren eller den, hvem omsorgen for dyret påhviler, at træffe foranstaltning til, at dyret fodres på en forsvarlig måde. Endvidere kan politiet, hvis et dyrs

ernæringstilstand eller helbredstilstand gør det påkrævet, ligeledes under pålæg af daglige bøder forbyde brugen af det for et tidsrum af indtil 2 måneder, hvilken frist kan forlænges, dog kun for et tidsrum af 2 måneder ad gangen. De nævnte pålæg, der kun kan udfærdiges efter indhentet erklæring fra en dyrlæge, skal foreligge skriftligt og indeholde oplysning om den i stk. 2 nævnte frist for sagens indbringelse for kredsdyrlægen. Dyrets ejer har ret til at udpege den dyrlæge, som skal afgive erklæring. Ønsker han ikke at benytte denne ret, eller opgiver han ikke inden 24 timer til politiet, hvilken dyrlæge han ønsker benyttet, vælges dyrlægen af politiet.

Stk. 2. Den, overfor hvem der i medfør af stk. 1 meddeles pålæg, kan begære spørgsmålet, om der er grundlag for pålægget, indbragt for kredsdyrlægen indenfor en frist af 3 dage fra pålæggets meddelelse. I tilfælde, hvor dyrets ejer har benyttet den ham ifølge stk. 1 tilkommende ret til at udpege dyrlæge og dennes erklæring går ud på, at der ikke er grundlag for noget pålæg, kan politiet indenfor en frist af 3 dage afæske kredsdyrlægen en erklæring. Såfremt kredsdyrlægens erklæring giver grundlag for, at det tidligere meddelte pålæg opretholdes, eller at der nu meddeles pålæg, underrettes ejeren herom med tilkendegivelse af, at han ved henvendelse til politiet inden 14 dage fra pålæggets modtagelse kan begære sagen indbragt for retten.

Stk. 3. Fremkommer rettidig begæring til politiet om retslig afgørelse, påhviler det politiet at foranledige pålægget prøvet af retten enten under den mod pågældende eventuelt rejste sag for overtrædelse af nærværende lov eller under en for vedkommende underret rejst særlig sag. Indbringelse for domstolene af spørgsmålet om retsgyldigheden af det meddelte pålæg medfører ikke udsættelse af dette.

Stk. 4. Rettens afgørelse vedrørende pålægget træffes ved kendelse, der ikke kan indbringes for højere ret.

Stk. 5. Såfremt dyrlægens eller kredsdyrlægens erklæring giver grundlag for meddelelse af pålæg, er dyrets ejer pligtig at afholde de med erklæringen forbundne udgifter. Forsåvidt angår kredsdyrlægens erklæring, gælder dette dog kun, dersom sagen af ejeren er begæret indbragt for kredsdyrlægen, og kun de

positive udgifter til befordring m.v. vil være at erstatte.

§ 14. I tilfælde, hvor der til trods for pålæg i medfør af § 13, stk. 1, fortsat finder underernæring sted af et dyr, eller hvor mishandling af et dyr foreligger, kan politiet fjerne dyret og enten for ejerens regning anbringe det andetsteds eller, såfremt dets tilstand er sådan, at det efter indhentet erklæring fra kredsdyrlægen ikke bør leve, lade det aflive. Udgifterne, der er forbundet dermed, påhviler den pågældende.

§ 15. Det påhviler enhver dyrlæge, som tilser et tilskadekommet eller sygt dyr, om hvilket han mener, at det ikke kan helbredes, og at det vil medføre unodig lidelse at lade det leve, straks at foranledige det dræbt, såfremt ejeren erklærer sig enig heri, og hvis dyret er forsikret, forsikringsselskabets samtykke foreligger. Er disse betingelser ikke fyldestgjort, påhviler det dyrlægen omgående at indberette forholdet til politiet.

Stk. 2. Når politiet modtager sådan indberetning, indhentes der straks erklæring fra kredsdyrlægen, medmindre ejeren og, hvis dyret er forsikret, forsikringsselskabet erklærer sig indforstået med aflivningen.

Stk. 3. Kommer politiet ad anden vej til kundskab om, at et sygt eller tilskadekommet dyr befinder sig i en sådan tilstand, at betingelserne for dets aflivning i medfør af stk. 1 må antages at foreligge, indhentes der ligeledes erklæring fra en dyrlæge. Om ejerens ret til at udpege dyrlægen gælder det i § 13, stk. 1, anførte. Går dyrlægens erklæring ud på, at dyret bør aflives, sker aflivningen straks, såfremt ejeren erklærer sig enig heri, og, hvis dyret er forsikret, forsikringsselskabets samtykke foreligger. Er disse betingelser ikke fyldestgjort, indhenter politiet straks erklæring fra kredsdyrlægen. I tilfælde, hvor dyrets ejer har benyttet den ham tilkommende ret til at udpege dyrlæge og dennes erklæring går ud på, at der ikke er tilstrækkelig grund til aflivning, kan politiet ligeledes indhente erklæring fra kredsdyrlægen.

Stk. 4. Dersom den fra kredsdyrlægen i medfør af stk. 2 eller stk. 3 indhentede erklæring går ud på, at dyret bør aflives, skal aflivning straks finde sted.

Stk. 5. Såfremt et dyr, der kræves aflivet, er anbragt hos en anden end ejeren, skal der

snarest muligt søges indhentet erklæring fra ejeren såvel om udpegning af dyrlæge som om hans stilling til den af dyrlægen foreslåede aflivning, dog kun hvis dette kan ske uden at medføre en uforsvarlig forsinkelse af aflivningen.

Stk. 6. I alle tilfælde, hvor aflivning skal finde sted, meddeles der ejeren eller den, hos hvem dyret er anbragt, skriftligt pålæg herom. Såfremt pålægget ikke straks efterkommes, sker aflivningen ved politiets foranstaltning.

Stk. 7. Når det ville medføre unødige, alvorlige lidelser for et dyr, at den i de foranstående bestemmelser foreskrevne fremgangsmåde anvendes, kan aflivning af et tilskadekommet dyr dog altid finde sted straks, såfremt det er åbenbart, at dyret ikke vil overleve skaderne eller som følge af disse efter den foreskrevne fremgangsmåde alligevel ville blive aflivet.

Stk. 8. Udgiften ved aflivning påhviler dyrets ejer. Udgiften ved tilvejebringelsen af den i stk. 3, jfr. stk. 5, nævnte dyrlægeerklæring påhviler det offentlige, såfremt afgørelsen går ud på, at aflivning ikke skal finde sted, medens den i modsat fald påhviler dyrets ejer. Såfremt den af kredsdyrlægen i medfør af stk. 2 og stk. 3 afgivne erklæring går ud på, at aflivning bør finde sted, er ejeren — eller forsikrings-selskabet, hvis sagen alene er forelagt kredsdyrlægen på grund af manglende samtykke fra dette — pligtig at erstatte de positive udgifter til befordring m.v.; iøvrigt afholdes udgifterne til kredsdyrlægen af det offentlige. Samtlige udgifter kan forskudsvis afholdes af politiet.

Stk. 9. Vedtagelser i forsikringsaftaler, hvorefter der opstilles særlige regler om den forsikredes ret til erstatning, når dyret aflives i medfør af foranstående bestemmelser, er ikke forpligtende for den forsikrede, såfremt han i behørig tid har underrettet vedkommende dyrlæge eller politiet om, at dyret var forsikret.

Almindelige bestemmelser og straffebestemmelser m.v.

§ 16. Angående dyrs transport, slagtning, aflivning, mærkning og deres behandling i anden særlig retning kan der gives forskrifter af justitsministeren, ligesom der i politivedtægter kan optages bestemmelser i så hense-

ende. Justitsministeren kan endvidere give forskrifter om, at aldersmærkning af heste kun må foretages af personer eller institutioner, der er bemyndiget hertil.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser angående handel med hunde- og katteskind, herunder om bogforingspligt for opkøbere af sådanne skind.

§ 17. Det er forbudt uden politiets tilladelse at drive erhvervmæssig handel med dyr fra butik eller andet fast forretningssted. Tilladelsen kan til enhver tid tilbagekaldes, såfremt den handlende straffes for overtrædelse af denne lov, eller såfremt dyrene ikke passes og plejes forsvarligt.

Stk. 2. Foranstående bestemmelser finder ikke anvendelse på handel med heste, kvæg, svin, får, geder, kaniner, pelsdyr og fjerkræ.

§ 18. Den, som ved overanstrengelse, vanrøgt eller på anden måde behandler dyr uforsvarligt, straffes for dyrplageri med bøde, hæfte eller med fængsel indtil 1 år. Har forholdet haft karakteren af mishandling, er straffen fængsel, indtil 1 år, i gentagelsestilfælde 2 år.

Stk. 2. Den, som iøvrigt overtræder de i denne lov indeholdte eller i medfør af loven meddelte forskrifter, straffes, forsåvidt ikke andet er bestemt, med bøde eller hæfte. På samme måde straffes den, som overtræder et vilkår for en tilladelse.

Stk. 3. Tilsidesætter en dyrlæge sin anmeldelsespligt efter § 15, stk. 1, straffes han med bøde.

§ 19. Den, der ved dom findes skyldig i mishandling af dyr, såvel som den, der efter tidligere at have gjort sig skyldig i dyrplageri eller i anden overtrædelse af forskrifterne i denne lov eller i lov nr. 152 af 17. maj 1916 om værn for dyr påny findes skyldig i sådan overtrædelse, kan ved dommen for bestandig eller for et nærmere fastsat tidsrum frakendes retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele at beskæftige sig personligt med dyr. Forbudet kan begrænses til at angå bestemte arter af dyr. Overtrædelse af forbudet straffes med bøde.

Stk. 2. Den, der med viden om et sådant forbud lader en person, hvem retten til at beskæftige sig med dyr helt eller delvis er frakendt i medfør af stk. 1, i sin tjeneste ud-

øve en virksomhed, der strider mod forbudet, straffes med bøde.

§ 20. Det påhviler forældre, værge, husbond og andre, der har tilsyn med børn under 15 år, at drage omsorg for, at disse ikke gør sig skyldig i overtrædelse af denne lov. Begås sådan lovovertrædelse af et barn under 15 år, straffes den tilsynsførende for overtrædelsen, såfremt den er begået med hans vidende, uden at han har forsøgt at forhindre det.

Stk. 2. Skyldes det grov uagtsomhed fra den tilsynsførendes side, at han har været uvidende om den af barnet begåede overtrædelse, straffes han med bøde eller hæfte.

§ 21. Sager om overtrædelse af denne lov behandles som politisager. Bøder efter denne lov tilfalder statskassen.

Stk. 2. Udgifter i henhold til denne lov affholdes, for så vidt ikke andet er bestemt, af det offentlige som udgifter vedrørende politivæsenet.

§ 22. Loven gælder ikke for Færøerne.

§ 23. Denne lov træder i kraft 3 måneder efter dens kundgørelse i Lovtidende.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 152 af 17. maj 1916 om værn for dyr samt § 196 i borgerlig straffelov, jfr. bek. nr. 215 af 24. juni 1939.

Stk. 3. De i medfør af § 6 i lov nr. 152 af 17. maj 1916 udfærdigede bestemmelser forbliver indtil videre i kraft.

Lov nr. 193 af 12. juni 1962 indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1963.

Lov nr. 203 af 23. maj 1979 indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juni 1979.

Stk. 2. Straf for anvendelse af æglægningsbure i tiden indtil den 1. december 1979 kan kun pålægges, såfremt der ikke er indgivet ansøgning om tilladelse, jfr. § 4 a, stk. 1, inden den 1. september 1979.

Justitsministeriet, den 8. juli 1983

ERIK NINN-HANSEN

/ Fr. Chr. Schydt

Administrative forskrifter udstedt i medfør af dyreværnsloven*Bekendtgørelser*

nr. 187 af 7. august 1936	Kontrol med rovdyr og visse større dyr
nr. 246 af 9. juli 1938	Brug af halsbånd ved dressur af hunde
nr. 300 af 1. juli 1951	Øremærkning af dyr
nr. 19 af 22. januar 1952	Aldersmærkning af heste
nr. 274 af 15. oktober 1953	Handel med hunde
nr. 41 af 9. februar 1962	Afhorning af dyr
nr. 208 af 16. juni 1964	Transport af dyr som ændret senest ved bekendtgørelse nr. 112 af 19. februar 1990
nr. 361 af 23. august 1967	Indretning m.v. af zoologiske haver, dyreparker og lignende
nr. 340 af 30. juni 1981	Anvendelse af æglægningsbure som ændret ved bekendtgørelse nr. 381 af 16. juni 1986
nr. 439 af 10. august 1982	International transport af dyr
nr. 441 af 11. august 1982	Transport til søs af levende dyr
nr. 384 af 17. juli 1984	Indfangning og aflivning af herreløse katte
nr. 200 af 26. marts 1986	Slagtning af husdyr
nr. 366 af 28. maj 1986	Anbringelse af levende dyr i forretningslokaler
nr. 962 af 23. december 1986	Hunde, der anvendes til bevogtning

Cirkulærer

nr. 176 af 29. august 1967	Tilsynet med zoologiske haver, dyreparker og lignende
nr. 228 af 5. december 1975	Zoologiske haver m.v.
23. december 1988	Bedøvelse af slagtedyr (udsendt af Veterinærdirektoratet).

Bilag 3**Den europæiske konvention om beskyttelse af kæledyr***Præambel*

Europarådets medlemsstater, der har undertegnet denne konvention, er

i betragtning af, at Europarådets mål er at knytte sine medlemmer nærmere sammen;

i erkendelse af, at mennesket har en moralsk forpligtelse til at respektere alle levende væsener, og ihukommende at kæledyr har et særligt forhold til mennesket;

i betragtning af kæledyrs betydning for menneskets livskvalitet og følgelig deres samfundsmæssige værdi;

i betragtning af de vanskeligheder, der opstår som følge af de mangeartede kæledyr, der holdes af mennesket;

i betragtning af den risiko, som en overpopulation af kæledyr i sagens natur ville udgøre for menneskets og andre dyrs hygiejne, sundhed og sikkerhed;

i betragtning af, at mennesket ikke bør tilskyndes til at holde vilde dyrearter som kæledyr;

under hensyn til de forskellige regler, der gælder for anskaffelse, pasning og pleje, erhvervmæssig og ikke-erhvervmæssig opdræt, samt for overdragelse af og handel med kæledyr;

under hensyn til, at kæledyr ikke altid holdes under forhold, der fremmer deres sundhed og trivsel; i konstatering af, at menneskers holdning til kæledyr er meget forskellige, undertiden p.g.a. begrænset kendskab og forståelse;

i betragtning af, at en fælles grundholdning og praksis, der medfører ansvarsbevidst hold af kæledyr, ikke alene er et ønskværdigt, men også et realistisk mål,

blevet enige om følgende:

*Kapitel 1 - Almindelige bestemmelser**Artikel 1**Definitioner*

1. Ved kæledyr forstås ethvert dyr, der holdes eller påtænkes holdt af mennesket, navnlig i husstanden, til personlig fornøjelse og selskab.

2. Ved handel med kæledyr forstås sådanne regelmæssige forretningstransaktioner, der foretages i større målestok og med fortjeneste for øje, og som overdrager ejendomsretten over kæledyret til en anden.

3. Ved erhvervmæssig opdræt og drift af dyrepension forstås opdræt eller drift af dyrepension, der hovedsagelig sker med fortjeneste for øje og i større målestok.

4. Ved dyreinternat forstås et foretagende af ikke-erhvervmæssig karakter, hvor kæledyr kan holdes i stort antal. Sådanne foretagender kan modtage omstrejfende dyr, hvis lovgivningsmæssige og/eller administrative foranstaltninger åbner mulighed herfor.

5. Ved omstrejfende dyr forstås kæledyr, der enten er hjemløse eller løbet hjemmefra eller fra det sted, hvor de blev passet, og som ikke er under kontrol eller direkte tilsyn af ejeren, eller den, der passede dyret.

6. Ved kompetent myndighed forstås den myndighed, der er udpeget af medlemsstaten.

*Artikel 2**Omfang og gennemførelse*

1. Enhver part forpligter sig til at træffe de fornødne foranstaltninger til at sikre gennemførelsen af de i denne konvention indeholdte bestemmelser med hensyn til:

a. kæledyr, der holdes af en fysisk eller juridisk person i enhver husstand eller ethvert foretagende med henblik på handel, erhvervmæssig opdræt, i dyrepensioner og dyreinternater.

b. omstrejfende dyr, hvor det måtte være hensigtsmæssigt.

2. Ingen bestemmelse i denne konvention skal hindre iværksættelsen af andre instrumenter, der har til formål at beskytte dyr eller at bevare udryddelsestruede vilde dyrearter.

3. Ingen bestemmelse i denne konvention skal indvirke på parternes ret til at gennemføre strengere foranstaltninger til beskyttelse af kæledyr eller til at lade denne konventions bestemmelser finde anvendelse på dyrearter, der ikke udtrykkeligt er omtalt heri.

*Kapitel II – principper for pasning
og pleje af kæledyr*

*Artikel 3
Grundprincipper for dyrs velfærd*

1. Et kæledyr må ikke udsættes for unødigt smerte, lidelse eller ulempe.
2. Et kæledyr må ikke lades i stikken.

*Artikel 4
Pasning og pleje*

1. Enhver, der holder et kæledyr eller har givet tilsagn om at passe det, er ansvarlig for dets sundhed og velfærd.
2. Enhver, der holder et kæledyr eller har givet tilsagn om at passe det, skal sørge for, at det huses, passes og plejes under hensyntagen til dyrets etologiske behov i overensstemmelse med dets art og race, herunder navnlig:
 - a. sørge for egnet og tilstrækkelig foder og drikke;
 - b. give det de nødvendige muligheder for bevægelse;
 - c. tage alle rimelige foranstaltninger for at forhindre, at det løber bort.
3. Et dyr må ikke holdes som kæledyr, hvis:
 - a. betingelserne i stk. 2 ikke er opfyldt, eller hvis
 - b. dyret ikke kan tilpasse sig fangenskab, selvom disse betingelser er opfyldt.

*Artikel 5
Opdræt*

Det påhviler enhver, der udvælger et kæledyr til opdræt, at tage hensyn til de anatomiske, fysiologiske og adfærdsmæssige karaktertræk, der efter al sandsynlighed vil kunne sætte enten afkommets eller moderdyrets sundhed og velfærd på spil.

*Artikel 6
Aldersgrænse for anskaffelse af kæledyr*

Intet kæledyr må sælges til personer under 16 år, medmindre der foreligger et udtrykkeligt samtykke fra forældrene eller andre, der har forældremyndigheden.

*Artikel 7
Op træning*

Intet kæledyr må optrænes på en måde, der er til skade for dets sundhed og velfærd, i særdeleshed ved at tvinge det til at overskride sine naturlige evner eller kræfter eller ved at bruge kunstige hjælpemidler, der

påfører det skade eller unødigt smerte, lidelse eller ulempe.

*Artikel 8
Handel, erhvervmæssig opdræt og drift
af dyrepension, dyreinternater*

1. Enhver, der på tidspunktet for denne konventions ikrafttræden handler med kæledyr eller er beskæftiget med erhvervmæssig opdræt og drift af dyrepension eller driver et dyreinternat, skal meddele dette til den kompetente myndighed inden for udløbet af et passende tidsrum, der fastsættes af parterne selv.

Enhver, der har til hensigt at beskæftige sig med en af de omtalte aktiviteter, skal meddele dette til den kompetente myndighed.

2. Denne meddelelse skal indeholde følgende oplysninger:

- a. arten af de kæledyr, der er omhandlet af eller vil blive omhandlet af den pågældende aktivitet;
- b. den ansvarlige person og hans kvalifikationer;
- c. en beskrivelse af bygningerne og udstyret, der benyttes eller skal benyttes.

3. De ovenfor omtalte aktiviteter må kun gennemføres,

- a. hvis den ansvarlige person besidder den viden og de evner, der er nødvendige for at udføre aktiviteten, og denne viden eller disse evner er tilegnet gennem uddannelse eller tilstrækkelig erfaring med kæledyr, og
- b. hvis bygninger og udstyr, der benyttes til aktiviteten, opfylder betingelserne i artikel 4.

4. På grundlag af den i henhold til stk. 1 afgivne meddelelse skal den kompetente myndighed afgøre, om betingelserne i stk. 3 er opfyldt. Hvis disse ikke er opfyldt i tilstrækkeligt omfang, skal den kompetente myndighed anbefale foranstaltninger og, hvor dyrenes velfærd nødvendiggør det, forbyde, at aktiviteten påbegyndes eller fortsættes.

5. I overensstemmelse med national lovgivning skal den kompetente myndighed føre tilsyn med, om de ovenfor omtalte betingelser er opfyldt.

*Artikel 9
Annoncering, underholdning, udstillinger,
konkurrencer o.l.*

1. Kæledyr må ikke benyttes til annoncering, underholdning, i udstillinger, konkurrencer o.l., medmindre

- a. arrangøren har sørget for passende forhold for kæledyrene, så de kan behandles i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 4, stk. 2, og

b. kæledyrenes sundhed og velfærd ikke udsættes for fare.

2. Et kæledyr må ikke udsættes for påvirkning af stoffer eller udsættes for behandlinger eller foranstaltninger, der har til formål at øge eller mindske dyrets naturlige præstationsniveau:

- a. under en konkurrence, eller
- b. på et hvilket som helst andet tidspunkt, hvor dette vil udsætte dyrets sundhed og velfærd for fare.

Artikel 10

Operative indgreb

1. Operative indgreb, der har til formål at ændre et kæledyrs udseende eller har andre ikke-helbredende formål, er forbudt, herunder navnlig

- a. kupering af haler;
- b. ørekupering;
- c. fjernelse af stemmebånd;
- d. fjernelse af kløer og tænder.

2. Der kan kun gives tilladelse til undtagelser fra disse forbud, såfremt

- a. en dyrlæge skønner, at ikke-helbredende foranstaltninger er nødvendige enten af veterinær-medicinske grunde, eller ud fra hensynet til et bestemt dyr;
- b. formålet er at forhindre formering.

3. a. Indgreb, der vil eller kan udsætte dyret for væsentlig smerte, skal udføres under bedøvelse og må kun foretages af en dyrlæge eller under dennes opsyn.

b. Indgreb, der ikke nødvendiggør brug af bedøvelse, kan udføres af en person, der er kvalificeret dertil i henhold til national lovgivning.

Artikel 11

Aflivning

1. Kun en dyrlæge eller en anden kvalificeret person må aflive et kæledyr. For at gøre ende på et dyrs lidelser skal undtagelse herfra gøres i nødstilfælde, hvor det ikke er muligt hurtigt at få hjælp fra en dyrlæge eller en anden kvalificeret person, eller i andre nødsituationer, der er omfattet af national lovgivning. Enhver aflivning skal udføres på en sådan måde, at dyret efter omstændighederne påføres mindst mulig fysisk og sjælelig lidelse. Den valgte metode skal, undtagen i nødstilfælde, enten

- a. medføre øjeblikkelig bevidstløshed og død, eller
- b. begynde med fuld narkose, efterfulgt af en foranstaltning, der til sidst og uomtvisteligt vil medføre døden.

Den person, der afliver dyret, skal sikre sig, at det er dødt, før det bortskaffes.

2. Følgende aflivningsmetoder er ikke tilladte:

- a. drukning og andre kvælningsmetoder, hvis de ikke har de i stk. 1 b anførte virkninger;
- b. brugen af giftstoffer eller narkotika, med henblik på at opnå den i stk. 1 anførte virkning, såfremt mængde og applikation ikke kan kontrolleres;
- c. elektrisk aflivning, medmindre der forud herfor er indtruffet øjeblikkelig bevidstløshed.

Kapitel III – Supplerende foranstaltninger for omstrejfende dyr

Artikel 12

Formindskelse af antallet af omstrejfende dyr

Såfremt en part finder, at antallet af omstrejfende dyr udgør et problem, skal der tages de nødvendige lovgivningsmæssige og/eller administrative foranstaltninger til at formindske antallet på en sådan måde, at disse dyr ikke udsættes for unødigt smerte, lidelse eller ulempe.

- a. Sådanne foranstaltninger skal indeholde bestemmelser om at:
 - I. hvis disse dyr skal fanges, skal dette gøres med et minimum af fysisk og sjælelig lidelse for dyret;
 - II. hvadenten tilfangetagne dyr skal forblive i live eller skal aflives, skal dette ske i overensstemmelse med denne konventions principper.
- b. Parterne forpligter sig til at overveje:
 - I. om hunde og katte skal kunne identificeres på en eller anden hensigtsmæssig måde, som volder uvæsentlig eller forbigående smerte, lidelse eller ulempe, så som tatovering og optegnelse af numrene i et register sammen med ejernes navne og adresser;
 - II. at formindske den ikke planlagte formering af hunde og katte ved at fremme neutralisation af disse dyr;
 - III. at tilskynde den, der finder en omstrejfende hund eller kat, til at meddele dette til den kompetente myndighed.

Artikel 13

Undtagelse fra tilfangetagning, pasning og pleje, samt aflivning

Undtagelser fra denne konventions principper vedrørende tilfangetagning, samt hold og aflivning af omstrejfende dyr må kun gøres, hvor det er uundgåeligt og sker inden for rammerne af nationale sygdomsbekæmpelsesprogrammer.

Kapitel IV – Oplysning og uddannelse

Artikel 14

Oplysnings- og uddannelsesprogrammer

Parterne forpligter sig til at virke for udviklingen af oplysnings- og uddannelsesprogrammer for at fremme forståelsen af og kendskabet til denne konventions bestemmelser og principper hos de organisationer og enkeltpersoner, der er beskæftiget med pasning og pleje, opdræt, optræning, handel med kæledyr og drift af dyrepensioner. Disse programmer bør navnlig beskæftige sig med følgende emner:

- a. behovet for, at optræning af kæledyr til kommercielle og konkurrencemæssige formål udføres af personer, der besidder den nødvendige viden og har de nødvendige evner;
- b. behovet for at modvirke:
 - I. at kæledyr gives som gaver til personer under 16 år, uden at der foreligger et udtrykkeligt samtykke fra forældrene eller andre, der har forældremyndigheden;
 - II. at kæledyr gives som præmier, priser eller gratialer;
 - III. ikke planlagt formering af kæledyr;
- c. mulige negative konsekvenser for vilde dyrs sundhed og velfærd, hvis de skulle blive anskaffet eller vinde indpas som kæledyr;
- d. risikoen for uansvarlig anskaffelse af kæledyr, der fører til en forøgelse af antallet af uønskede og forladte dyr.

Kapitel V – Multilaterale konsultationer

Artikel 15

Multilaterale konsultationer

1. Parterne skal, inden for 5 år efter datoen for denne konventions ikrafttræden, og derefter hvert femte år, og i alle tilfælde når et flertal af parternes repræsentanter anmoder derom, holde multilaterale konsultationer inden for Europarådets regi for at tage stilling til denne konventions anvendelse og det ønskelige i at revidere eller udvide nogle af dens bestemmelser. Disse konsultationer finder sted på møder, der er indkaldt af Europarådets generalsekretær.

2. Hver part har ret til at udpege en repræsentant til at deltage i disse konsultationer. Enhver af Europarådets medlemsstater, der ikke er deltager i denne konvention, har ret til at være repræsenteret af en observatør ved disse konsultationer.

3. Efter hver konsultation forelægger parterne en rapport om konsultationen og denne konventions virkemåde til Europarådets ministerkomité, og, hvis parterne skønner det nødvendigt, tillige ændringsforslag til denne konventions artikel 15 til 23.

4. Parterne udarbejder en forretningsorden for konsultationerne under iagttagelse af denne konventions bestemmelser.

Kapitel VI – Ændringer

Artikel 16

Ændringer

1. Ethvert ændringsforslag til artikel 1 til 14, der er fremsat af en af parterne eller af ministerkomiteen, fremsendes til Europarådets generalsekretær og sendes af denne til Europarådets medlemsstater, til enhver part eller enhver stat, der er blevet opfordret til at tiltræde denne konvention i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 19.

2. Ethvert ændringsforslag, der er foreslået i overensstemmelse med bestemmelserne indeholdt i det foregående afsnit, overvejes på en multilateral konsultation, der skal holdes inden 2 måneder fra den dato, hvor forslaget blev fremsendt af generalsekretæren, og kan vedtages af parterne med to tredjedels flertal. Den vedtagne tekst fremsendes til parterne.

3. Enhver ændring træder i kraft 12 måneder efter, at den er blevet vedtaget ved en multilateral konsultation, medmindre en af parterne har gjort indsigelse herimod.

Kapitel VII – Afsluttende bestemmelser

Artikel 17

Undertegnelse, ratifikation, accept, godkendelse

Denne konvention er åben for undertegnelse af Europarådets medlemsstater. Den skal ratificeres, accepteres eller godkendes. Ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumenter skal deponeres hos Europarådets generalsekretær.

Artikel 18

Ikrafttræden

1. Denne konvention træder i kraft den første dag i den måned, der følger efter udløbet af et tidsrum på seks måneder efter den dato, på hvilken fire af Europarådets medlemsstater har givet tilsagn om at blive forpligtet af denne konvention i overensstemmelse med artikel 17.

2. For enhver medlemsstat, der senere giver udtryk for at ville tilslutte sig, træder denne konvention i kraft den første dag i den måned, der følger efter udløbet af et tidsrum på seks måneder efter datoen for deponeringen af ratifikations-, accept eller godkendelsesinstrumentet.

*Artikel 19**Tiltrædelse af ikke-medlemsstater*

1. Efter denne konventions ikrafttræden kan Europarådets ministerkomité opfordre enhver stat, der ikke er medlem af Europarådet, til at tiltræde konventionen ved en beslutning truffet med det flertal, der foreskrives i artikel 20 d i Europarådets status og med enstemmig vedtagelse af repræsentanterne for de kontraherende stater, der har ret til at have sæde i ministerkomiteen.

2. For enhver stat, der tiltræder konventionen, træder denne i kraft den første dag i den måned, som følger efter udløbet af et tidsrum på seks måneder efter datoen for deponeringen af tiltrædelsesinstrumentet hos Europarådets generalsekretær.

*Artikel 20**Territorialklausul*

1. Enhver stat kan ved undertegnelsen eller deponeringen af sit ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument angive, på hvilket territorium eller hvilke territorier denne konvention finder anvendelse.

2. Enhver part kan på et hvilket som helst senere tidspunkt, ved en erklæring stilet til Europarådets generalsekretær, udstrække denne konventions anvendelse til ethvert andet i erklæringen angivet territorium. For et sådant territorium træder konventionen i kraft den første dag i den måned, der følger efter udløbet af et tidsrum på seks måneder efter den dato, da generalsekretæren modtog denne erklæring.

3. Enhver erklæring, der er afgivet i henhold til de to foregående stykker, kan tilbagekaldes ved en meddelelse stilet til generalsekretæren for så vidt angår enhver territorium angivet i en sådan erklæring. Tilbagekaldelsen får virkning fra den første dag i den måned, der følger efter udløbet af et tidsrum på seks måneder efter den dato, da generalsekretæren modtog meddelelsen.

*Artikel 21**Forbehold*

1. Enhver stat kan ved undertegnelsen eller deponeringen af sit ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument, tage et eller flere forbehold med hensyn til artikel 6 og artikel 10, stk. 1, litra a. Der kan ikke tages andre forbehold.

2. Enhver part, der har taget forbehold i medfør af det foregående stykke, kan helt eller delvist tilbagekalde det ved en meddelelse stilet til Europarådets generalsekretær. Tilbagekaldelsen får virkning fra den dato, da generalsekretæren modtog en sådan meddelelse.

3. En part, der har taget forbehold med hensyn til en bestemmelse i denne konvention, kan ikke gøre krav på, at denne bringes i anvendelse af en anden part; den kan imidlertid, hvis dens forbehold er delvist eller betinget, forlange bestemmelsen anvendt i det omfang, den selv har accepteret den.

*Artikel 22**Opsigelse*

1. Enhver part kan når som helst opsig denne konvention ved en meddelelse stilet til Europarådets generalsekretær.

2. En sådan opsigelse får virkning fra den første dag i den måned, der følger efter udløbet af et tidsrum på seks måneder efter den dato, da generalsekretæren modtog meddelelsen.

*Artikel 23**Underretning*

Europarådets generalsekretær skal underrette Europarådets medlemsstater og enhver anden stat, der har tiltrådt denne konvention eller er blevet opfordret dertil, om

- a. enhver undertegnelse;
- b. enhver deponering af et ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument;
- c. enhver dato for denne konventions ikrafttræden i overensstemmelse med artiklerne 18, 19 og 20;
- d. enhver anden handling, meddelelse eller tilkendegivelse vedrørende denne konvention.

Til bekræftelse heraf har undertegnede, der behørigt er bemyndiget dertil, underskrevet denne konvention.

Udfærdiget i Strasbourg den 13. november 1987 på engelsk og fransk, idet begge tekster har samme gyldighed, i ét eksemplar, som skal deponeres i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekretær skal sende bekræftede genparter til hver af Europarådets medlemsstater og til enhver stat, der er opfordret til at tiltræde denne konvention.